

80 İLİN TƏNTƏNƏSİ

Bu bu günlərdə dəyərli elm adamı, ictimai xadim, Rusiya Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, professor Vaqif Bilas oğlu Şadlinskiyin anadan olmasının 80, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50, İnsan anatomiyası kafedrasına rəhbərlik etməsinin 25 illik yubileyi böyük təntənə ilə qeyd ediləcək.

Dünyəvi söz ustası, söz dahisi və sözə yüksək dəyər verən M. Füzuli yazırdı: “Elm haqqa, həqiqətə aparən bilgilər sistemidir”. Sözün həqiqi mənasında bu bilgilər sisteminin fədakarlarından biri də professor Vaqif Şadlinskiydir. Vaqif müəllim həm də böyük rus alimi Landaunun qeyd etdiyi kimi qazancını zərrələrdən başlanğıc götürən elm mənbəyinin külliyyatından, nəсібini isə uzunmüddətli gərgin araşdırmalarından alanlardandır.

Bu günə kimi oxuduqlarım, gördüklərim və eşitdiklərim məni, dünyanın ən müdrik şəxsiyyətləri həyatını xalqının gələcəyinə, fəaliyyətini isə Vətəninin inkişafına həsr edənlərdir, qənaətinə gəlməyə sövq etdi. Böyük fərəh hissi ilə qeyd etmək istərdim ki, ömrünün düz 50 ilini tələbələrinə elmi biliklərin aşılmasına, layiqli tibbi kadrların hazırlanmasına, gələcəyin yüksək mədəniyyətli həkim kontingentinin formalaşmasına həsr edərək daim bu məramla əlində qələm, zəkasında bilik, ürəyində sevgi ilə əsil həkim hazırlamaq arzusuna doğru irəliləyənlərdən biri də hamımızın sevimlisi əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, professor Vaqif Şadlinskiydir. Beləliklə, belə bir ziyalı alim və kamil insan haqqında bildiyim həqiqətlərlə qarşınızdayam.

Vaqif Şadlinski 1940-cı il, yanvar ayının 24-də dəyərli Şadlinskiilər ailəsində Qərbi Azərbaycanın Vedibasər Mahalında yaşamaq haqqı qazanıb. Yaxşı deyiblər ki, ömrü şərəfləndirmək ilk əvvəl tərbiyə almaqdan, oxumaqdan, zəhmət, əmək məktəbindən keçməklə olur. Respublikamızda böyük nüfuz sahibi olan ziyalılardan biri Bilas müəllimin ailəsin böyüyərək əməyə, zəhmətə hörmət, elmə, təhsilə rəğbət, soy kökünə sədaqət ru-hunda

tərbiyə alan gənc Vaqif, 1963-cü ildə N. Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun Stomatologiya fakültəsinə daxil olur. Onun elmə və ictimai işlərə olan sonsuz həvəsi İnstitut rəhbərliyinin gözündən yayınmır və o, hələ tələbə ikən təhsil aldığı institutun Tələbə Həmkarlar İttifaqı Ko-mitəsinə sədr seçilir. 1968-ci ildə İnstitutu fərqlənmə diplomu ilə bitirən V. Şadlinski 1970-ci ilə qədər Terapevtik sto-matologiya kafedrasında stomatoloq kimi çalışır. Lakin anatomiya elminə olan sonsuz maraq 1970-ci ildə onu insan anatomiyası kafedrasına çəkib gətirir.

İnsan ömrü yaxşı əməllərlə – ən yüksək mərtəbə sayılan elmlə zənginləşdikcə həyat da zənginləşir və inkişaf edir. Bunların mahiyyətini dərinlən dərk edərək M.Ş.Vazeh yazırdı: “Bəşəriyyətin rəvnəqi olan insan və insan mədəniyyətinin dəyəri olan elm. Bu iki varlıq və məfhum yaxınlaşdıqca nura qərqr edir ətrafı”. Bu gerçəkliklərə baxanda elmin işığı elm adamlarının əli ilə daha da gur yanır. Ürəklərə, zehinlərə nur və şəfa verənlərdən biri də böyük fərəh hissi ilə haqqında Sizə söz açmaq istədiyim, sözün həqiqi mənasında əsil vətəndaş və İnsan titulu Tanrının mükafatı kimi qazanmış Vaqif müəllimdir. Vaqif müəllim hər şeydən əvvəl yetişməkdə olan gənc nəslin təlim-tərbiyəsi, yüksək ixtisaslı kadr yetişdirmək, Respublikamızın və çalışdığı Tibb Universitetinin ictimai həyatında yaxından iştirak etmək vəzifəsini özünün elmi-pedaqoji fəaliyyətinin preoritet istiqamətlərindən biri hesab edir.

Müdriklər deyib ki, “Günəş qaranlığı öz zərrin şəfəqləri ilə yarıb dünyaya işıq verirsə, zəka günəşinin zərrələri də elm qaranlıqlarını sökülür, insanlığa nur paylayır. Alimlər də yer

günəşidir". Vaqif müəllim də belə bir işıqlı zəka sahiblərindəndir.

O, uzunmüddətli gərgin əməyi nəticəsində 1982-ci ildə "İnsanın gözyuvasıaltı sinirinin və aşağı alveol sinirinin topoqrafiyası və kötükdaxili quruluşu" mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək, onlarla anatom və stomatoloqlar üçün yeni elmi istiqamətin əsasını qoydu. Onu yaxşı tanıyanlar bilir ki, o, heç vaxt öz nailiyyətləri ilə kifayətlənməyərək ətrafındakılara, yazıb - yaratmaq həvəsi ilə yaşayanlara təmənnəsiz köməklik göstərməyi özünün mənəvi borcu hesab edir.

Vaqif müəllimin diqqət çəkən təqdirəlayiq xüsusiyyətlərindən biri də onun təkə bu günü yox, həm də gələcəyi düşünməsidir. Belə ki, o, sabahın anatomlarını bu günkü tələbələrə və gənc həkimlərin arasında axtarı üzə çıxarmaq məqsədilə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin inkişafına, eləcə də kafedraya rotasiya məqsədilə gələn rezidentlər üçün yaradılmış şəraitə xüsus fikir verir. Son illərdə hər il kafedrada Tələbə Elmi Cəmiyyətinin konfranslarının keçirilməsi, rezidentlər üçün tərtib olunmuş dərs vəsaitləri də sadalananların bariz nümunəsidir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, bu yaxınlarda rus bölməsinin rezidentləri üçün professor V.Şadlinskiyə rəhbərliyi altında prof. A.B. İsayev, prof. B.M. Hüseyinov və dos. Ş.İ. Qasimovun həm-müəllifliyi ilə tərtib olunmuş vəsaitə İ.Seçenov adına 1 saylı Moskva Tibb Universitetinin anatom mütəxəssisləri tərəfindən yüksək səviyyəli rəy verilmişdir. Eyni zamanda bu il müalicəprofilaktika, stomatologiya və əczaçılıq fakültəsinin tələbələri üçün Azərbaycan, rus və ingilis dilində həmmüəlliflərlə birlikdə yənidən işlənmiş və əlavələr olunmuş dərsliklər çap olunmuşdur.

Qeyd etmək lazımdır ki, Vaqif müəllim təkə elmi-pedaqoji fəaliyyəti ilə yox, həm də gözəl təşkilatçı və ictimai xadim olması ilə də fərqlənir. O, rəhbərlik etdiyi dövrdə kafedrada əsaslı təmir işləri aparmış, ən yeni ədəbiyyatlarla zəngin olan kitabxana, elmi-tədqiqat

laboratoriyaları və yeni muzeylər yaratmış (o cümlədən sahəsi 220 m² olan "Dayaq-hərəkət aparatı" muzeyi), dərs otaqlarını və mühazirə zallarını müasir kompüter və monitirlərlə zənginləşdirmişdir.

2016-cı ildə prof. V.B. Şadlinski kafedramızın tarixinin bir hissəsini təşkil edən və nadir preparatlar və arxeoloji tapıntılarla zəngin olan tədris muzeyinin dövlət muzeyləri reyestrinə daxil edilməsinin vacibliyi haqqında ATU-nun rektoru professor G.Ç.Gəraybəyliyə təqdimat məktubu ilə müraciət etdi. Bunun nəticəsi olaraq 2017-ci ilin mart ayının 1-də Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası kafedrasının Tədris Muzeyi Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin ictimai əsaslarla fəaliyyət göstərən rəsmi muzeylər reyestrinə daxil edildi.

Bu məqamda müdriklərin bir deyimini yada düşür: - "Dünyada ən böyük izzət fəaliyyətsizlikdən irəli gəlir. İnsan boş oturmamalı, hər hansı bir sahədə çalışaraq fəaliyyət göstərməlidir". Vaqif müəllim də fəaliyyətsizliyi sevməyənlərdəndir. Ona görə də o, morfologiya sahəsində çalışan alimlərlə bir yerdə fəaliyyət göstərmələrinin vacibliyini bilərək 2018-ci ildə Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri professor O.K.Şirəliyevə və ATU-nun rektoru professor G.Ç.Gəraybəyliyə Azərbaycan "Anatom, Histoloq və Embrioloqlar Elmi Cəmiyyəti" İctimai Birliyinin yaradılması və həmin Birliyin nəzdində Nəzəri, klinik və eksperimental Morfologiya Jurnalının təsis edilməsi zərurətinin çoxdan yaranması haqqında müraciət etdi. Qısa müddət ərzində səhiyyə naziri professor O.K.Şirəliyevin və rektor professor G.Ç. Gəraybəylinin yaxından köməkləri sayəsində həmin Birlik Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyində qeydə alındı və təsdiq edildi, bu Birliyin nəzdində isə "Nəzəri, klinik və eksperimental Morfologiya Jurnalı"nın təsis edilməsinə icazə verildi.

Kafedranın gündəlik problemləri içərisində prof. V.Şadlinskiyə narahat edən məsələ-

lərdən biri də kafedranın zirzəmisinin yenidən qurmasını həyata keçirmək idi. Ona görə də 2018-ci ilin yayında onun təqdimatı əsasında Azərbaycan Respublikası səhiyyə naziri professor O.K.Şirəliyevin və Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru professor G.Ç.Gəraybəylinin razılıqla kafedranın zirzəmisində yerləşən otaqlarda ən yeni texnologiyalardan istifadə etməklə yenidənqurma – bərpa işləri aparıldı, orada olan otaqlar təmir edilib yüksək təchizatlı yeni tədris otaqları səviyyəsinə çatdırıldı. Hal-hazırda həmin zirzəmidə 80 nəfərlik mühazirə zalı, seksiya otaqları, elmi-tədqiqat laboratoriyaları fəaliyyət gös-tərir.

1991-ci ildə SSRİ-nin süqutundan sonra Azərbaycanın Morfologiya məktəbi ilə indiki MDB ölkələri arasında demək olar ki, elmi əlaqələr kəsilmişdi. Müstəqil respublikamızın anatom, histoloq və embrioloqları, eləcə də Bakıda, Naxçıvanda və Gəncədə elmi-pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan bioloqlar bu əlaqəni bərpa etmək arzusunda idilər. Belə bir mühüm vəzifənin öhtəsindən yalnız Vaqif müəllim gələ bilərdi. Fərəh hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, prof. V.Şadlinski köhnə əlaqələrin bərpasının şəxsi təşəbbüskarı olmuş və tədrisən bu əlaqələri nəinki MDB məkanında, eləcə də ABŞ-da, Türkiyədə, İsraildə, Bolqarıstanda, Rumıniyada, İspaniyada və başqa ölkələrdə yüksək səviyyədə inkişaf etdirməyə nail ola bilmişdir. Onun gərgin əməyi sayəsində ə.e.x., prof. K.Ə. Balakışiyevin 90, 100, 110 illik yubileyi, morfoloji kafedraların 80, prof. G.A. Hacıyevin 80, ə.e.x., prof. R.Ə. Əsgərovun 80 illik yubileyi münasibətilə keçirilən konfranslarda Rusiya, Almaniya, Türkiyə və Gürcüstan alimlərinin iştirakı bu tədbirlərin Beynəlxalq status almasına imkan verdi. O, Beynəlxalq səviyyəli elmi forumlarda morfologiya məktəbinin görkəmli alimləri ilə istər elmi, istərsə də təşkilati sahədə müzakirələr apararaq onları kafedraya dəvət edir. Kafedraya gələn qonaqlar tədrisin təşkili, elmi-tədqiqat laboratoriyaları, anatomiya muzeyləri ilə yaxından tanış olduqdan

sonra rəy kitablarında böyük məmnuniyyətlə öz ürək sözlərini yazmamış kafedranı tərk etməzlər.

Kafedra müdiri kimi fəaliyyət göstərirdiyi 25 il ərzində o, 7 nəfər tibb üzrə elmlər doktoru, 22 nəfər tibb üzrə fəlsəfə doktoru yetişdirib. Hal-hazırda kafedrada 2 tibb üzrə elmlər doktoru, 5 tibb üzrə fəlsəfə doktoru dissertasiya işi müfəffəqiyyətlə davam etdirilir. Onun tərəfindən anatomiya elminin müxtəlif sahələrinə dair 20 monoqrafiya, 32 dərslük, 28 dərslük vəsaiti və tədris-metodik vəsait, 600-ə yaxın elmi əsər çap olunub. Azərbaycanlı alimin çap olunmuş elmi əsərlərinə 500-ə qədər xarici alimlər tərəfindən istinad edilmişdir.

Vaqif müəllim ATU-nun ictimai həyatında yaxından iştirak edərək, 1988-1991-ci illərdə I müalicə-profilaktika fakültəsində dekan müavini, 1992-1994-cü illərdə ATU-nun Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri, 1994-1995-ci illərdə ümumi işlər üzrə prorektoru, 1996-2001-ci illərdə tədris işləri üzrə prorektoru vəzifələrində çalışıb. Hal-hazırda İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının müdiri vəzifəsini layiqincə yerinə yetirir, ATU-nun Böyük Elmi Şurasının üzvü, Morfoloji fənlər üzrə ixtisaslaşmış dissertasiya şurasının sədridir. Vaqif müəllim həm də Azərbaycan “Anatom, Histoloq və Embrioloqlar Elmi Cəmiyyəti” İctimai Birliyinin sədri və yeni təşkil olunmuş “Nəzəri, klinik və eksperimental morfolojiya jurnalı”nın təsisçisi və baş redaktorudur. Prof. V.B. Şadlinski bu yaxınlarda Yapıniyada nəşr olunan nüfuzlu jurnallardan birinin – “Neurology and Neuroscience Reports” jurnalının şef redaktoru, Beynəlxalq Anatolmlar Assosiasiyaları Federasiyasının üzvü seçilib.

V.B. Şadlinski Respublikada dərc olunan bir sıra elmi jurnalların – o cümlədən, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin “Azərbaycan Tibb Jurnalı”, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin “Təhsil” jurnalının, Azərbaycan Tibb Universitetinin “Sağlamlıq” jurnallarının redaksiya şurasının üzvü-

dür. Həmçinin o, xarici ölkələrdən Amerika Birləşmiş Ştatlarında dərc edilən “Journal of Neuroendocrinology Research”, Almaniyada dərc olunan “Archiv Euromedica“, Yaponiyada dərc olunan “Neurology and Neuroscience Reports”, Rusiyada nəşr olunan “Морфология”, “Морфологические ведомости”, “Медицинский вестник Башкортостана”, “Анатомия и гистопатология, Gürcüstanda buraxılan “Экспериментальная и клиническая медицина” jurnalların redaksiya şurasının və redaksiya heyətinin üzvüdür.

Hal-hazırda professor V.B. Şadlinski vətənimizin sərhədlərindən kənar da, o cümlədən Amerika Birləşmiş Ştatlarında, Rusiya Federasiyasında, Türkiyədə, İsraildə, Almaniyada, İtaliyada, Fransada, Macarıstan-da, Bolqarıstanda və b. ölkələrdə keçirilən elmi toplantılarda ölkəmizi layiqincə təmsil edir.

Professor V.B. Şadlinski müxtəlif illərdə Rusiya Elmləri Akademiyasının, Avropa Təbiət Elmləri Akademiyasının, Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Akademiyasının həqiqi üzvü seçilib. Həmçinin BMT-nin təltiflər şurası tərəfindən I dərəcəli Hippokrat ordeninə, Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Akademiyasının qızıl medalına, Avropa Təbiət Elmlər Akademiyasının Rəyasət heyəti tərəfindən “Albert Şveytser” adına gümüş medalına, Avropa Elmi Cəmiyyətlərinin Rəyasət heyəti tərəfindən elm sahəsində göstərdiyi əvəzsiz töhfəsinə görə “Avropanın Fəxri Alimi” diplomuna və “Robert Kox” medalına layiq görülmüşdür.

Aktiv ictimai mövqeyinə görə respublika ictimaiyyəti professor. V.B. Şadlinskiyə yaxından tanıyır. Onun televiziya və radio verilişlərində, mətbuat səhifələrində tez-tez çıxışları bunu bir daha sübut edir. Onun vətəndaşlıq mövqeyi “Qarabağ böhranı” dövründə özünü daha parlaq göstərmişdir. O, cəbhə bölgələrinə dəfələrlə gedərək, əhaliyə humanitar yardım təşkil edib. V.B. Şadlinski, həmçinin, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasında fəal iştirak edib və aktiv üvlərindəndir. Vaqif

müəllimi dünyanın ən xoşbəxt insanlarından hesab etmək olar. Hər şeydən əvvəl o, 1998-ci il Prezident seçkilərində Ulu öndər Heydər Əliyevin etibarlı nümayəndəsi olub. 2000-ci ildə Ulu öndərin sərəncamı ilə ona «Respublikanın Əməkdar Həkimisi», 2010-cu ildə isə müstəqil Azərbaycanın möhtərəm cənab Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə ona «Əməkdar elm xadimi» fəxri adı verilib.

Deyirlər ki, İnsan yazdığı hər sözə məsuliyyətli olduğu halda, yazdıqlarını bitkin halda ortaya çıxara bilir. Mən də belə bir məsuliyyət hissi ilə Vaqif müəllimi kəşf etməyə və onun haqqında bildiklərimin bir hissəsini Sizə təqdim etməyə çalışdım. Hamımızın sevimlisi, əziz müəllimimiz, ictimai xadim, Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının müdiri, Rusiya Elmlər akademiyasının akademiki, tibb üzrə elmlər doktoru, əməkdar elm xadimi, professor Vaqif Bilas oğlu Şadlinskiyə anadan olmasının 80, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50, kafedraya rəhbərlik etməsinin 25 illik yubileyləri münasibətilə ATU-nun İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının kollektivi adından səmimi qəlbdən təbrik edir, ona uzun və sağlam ömür, aydın zəka, elmi-pedaqoji fəaliyyətində və gənc nəslin təlim-təربiyəsi işində uğurlar arzulayıram.

Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının professoru, tibb üzrə elmlər doktoru Ağasəmid İsayev

CELEBRATION OF 80 YEARS

The other day, the 80th anniversary, the 50th anniversary of scientific and pedagogical activity and the 25th anniversary of the leadership of the Department of Human Anatomy of a respected scientist, public figure, full member of the Russian Academy of Sciences, Honored Scientist, Doctor of Medical Sciences, Professor Vagif Shadlinsky Bilas oghlu will be celebrated on a large scale.

The master of poetry, the genius of the word and the highly valued word M.Fizuli wrote: "Science is a system of knowledge that really leads to truth" Professor Vagif Shadlinsky is one of those who is devoted to this system of knowledge in the real sense of the word. And Vagif muallim, as noted by the great Russian scientist Landau, one of those who make money using the mass source of science through long intense research.

All that I read, saw and heard until today, allows me to conclude that the most wise persons are people who have dedicated their lives to the future people, and their activities to the development of the Homeland. With great pride, I want to note that the honored worker of science, doctor of medical sciences, professor Vagif Shadlinsky devoted 50 years of his life to instilling students with scientific knowledge, preparing worthy medical personnel, and forming future doctors with high moral standards. He is one of those who, with his pen, knowledge and love in his heart, went to the goal of preparing real doctors.

Let me tell you about an intelligent scientist and a noble man. Vagif Shadlinsky was born on January 24, 1940 in the Shadlinsky family in the Vedibasar district of Western Azerbaijan. No wonder they say the glorious path of a person's life begins with education, study, diligence, a school of labor. Young Vagif, who was educated in the spirit of love for work, science, education, respect for the older generation in the family of intelligent and respected Bilas muallim in the republic, entered the faculty of dentistry of the Azerbaijan State Medical Institute named after N.

Narimanov in 1963.

His endless fascination with science and public work does not go unnoticed by the Institute, and while he is still a student, he is elected chairman of the student committee of trade unions. In 1968, Shadlinsky graduated from the institute with honors, after which he worked as a dentist in the department of therapeutic dentistry until 1970. However, unbridled interest in anatomy in 1970 led him to the Department of Human Anatomy.

Enriching human life with good deeds - science, which is considered the highest value, life itself is enriched and developed. Deeply aware of their essence, M.Sh. Vazekh wrote: «Man is the adornment of mankind, science is the value of human spirituality. The more these two wealth and ideas come together, the more they illuminate the world». Looking at these realities, you see how the light of science burns even brighter in the hands of scientists.

One of those who gives light and healing to minds and hearts is Vagif muallim. This is a citizen in the true sense of the word, who has won the title of Man as a reward from God. Vagif muallim considers one of the priority areas of his scientific and pedagogical activity the upbringing of the younger generation, the training of highly qualified personnel, and active participation in the public life of our republic and medical university.

The sages said: if the sun destroys darkness with its rays and gives light to the world, then the particles of intelligence destroy the darkness of science, scattering light to humanity. Scientists are also the sun of the earth. Vagif muallim has the same bright inteling

As a result of hard and long work in 1982, he defended his dissertation on the topic "Topography and the trunk structure of the infraorbital and inferior alveolar nerve of the person", laid the foundation for a new scientific direction for dozens of anatomists and dentists. Those who are familiar with him know that he is never satisfied with his successes and considers it a moral obligation to provide free help to others, those who are eager to write and create.

One of the laudable features of Vagif muallim is that he thinks not only about the present, but also about the future. He is looking for tomorrow's anatomists among today's students and young doctors, and for this purpose he pays special attention to the development of the student scientific society and the conditions that are created for residents coming to the department for the purpose of rotation.

A good example of the above is that annually at the department conferences of the student scientific society are held at the department, textbooks for residents are published. It should also be noted that anatomy specialists at Sechenov Moscow Medical University No. 1 highly appreciated the manual published for residents of the Russian sector under the guidance of Professor V. Shadlinsky and co-authored by Professor A. B. Isaev, Professor B. M. Huseynov and Associate Professor Sh. I. Gasimova. At the same time, this year, revised and supplemented textbooks in Azerbaijani, Russian and English were published for co-sponsored students of medical, preventive, dental and pharmaceutical faculties.

It should be noted that Vagif muallim is engaged not only in scientific and pedagogical, but also in organizational and social activities. During his leadership, a major overhaul was carried out at the department, a library with rich latest literature, as well as research laboratories and new museums

(including the "musculoskeletal museum" with an area of 220 m²) were created, classrooms and lecture halls were replenished modern computers and monitors.

In 2016, prof. V.B. Shadlinsky sent a recommendation letter to the Rector of the AMU, Professor G.Ch. Geraibeyli, asking whether it was necessary to include a training museum in the state register of museums, which is an integral part of the history of our department and is rich in rare drugs and archaeological finds. As a result, on March 1, 2017, the Training Museum of the Department of Human Anatomy of the Azerbaijan Medical University was included in the register of official museums of the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Azerbaijan, functioning on a voluntary basis.

At such moments, one wisdom is recalled: "The greatest grief in the world is inaction. "A person should not sit idle, he should prove himself in any field." Vagif Muallim is also one of those who do not like to stay inactive. Therefore, assessing the importance of the joint activities of scientists in the field of morphology, in 2018 he addressed the Minister of Health of the Republic of Azerbaijan, Professor O.K.Shiraliyev and the Rector of the AMU, Professor G.Ch. Geraibeli regarding the creation of the Public Association "Scientific Society of Anatomists, Histologists and Embryologists" and the publication of the journal of theoretical, clinical and experimental morphology with him. As soon as possible, thanks to the efforts of the Minister of Health, Professor O.K.Shiraliyev and the rector, Professor G.Ch. Geraibeyli, this Association was registered and approved by the Ministry of Justice of the Republic of Azerbaijan, which allowed the establishment of a journal of theoretical, clinical and experimental morphology.

One of the issues that troubled Professor V. Shadlinsky was the reconstruction of the basement of the department. In this regard, in the summer of 2018, based on his submission,

with the consent of the Minister of Health, professor O.K. Shiraliev and the Rector of the AMU, professor G.Ch. Geraibeyli, the rooms in the basement of the department were reconstructed using the latest technologies, the rooms have been renovated, equipped at the level of modern classrooms. Currently, in this basement there is a lecture hall for 80 people, section rooms, research laboratories. After the collapse of the USSR in 1991, between the school of morphology of Azerbaijan and the current CIS countries, scientific ties were almost broken. Anatomists, histologists and embryologists of our independent republic, as well as biologists engaged in scientific and pedagogical activities in Baku, Nakhchivan and Ganja dreamed of restoring this connection. Only Vagif muallim could take on such a mission. With a sense of pride, it should be noted that Professor V. Shadlinsky took a personal initiative to restore old ties, and gradually was able to develop them at a high level not only in the CIS, but also in the USA, Turkey, Israel, Bulgaria, Romania, Spain and others. countries.

Thanks to his hard work, at conferences in honor of the 90,100,110th anniversary of Honored Scientist K.A. Balakishiev, the 80th anniversary of the Department of Morphology, the 80th anniversary of Professor G.A. Hajiyev, the 80th anniversary of Professor R.A. Askerov with the participation of scientists from Russia, Germany, Turkey and Georgia, these events received international status. At scientific forums of an international level, he holds discussions on scientific and organizational fields with prominent scientists of the school of morphology, invites them to the department. The guests who came to the department after getting acquainted with the organization of training, research laboratories, anatomy museums, could not leave without writing heartfelt wishes.

Over 25 years of work as head of the department, he raised 7 doctors of medical

sciences, 22 doctors of philosophy in medicine. Currently, the department successfully continues the dissertation work of 2 doctors of medical sciences, 5 doctors of philosophy. 20 monographs, 32 textbooks, 28 textbooks and teaching aids in various fields of anatomical science, and about 600 scientific papers were published. Up to 500 foreign scientists cite the scientific works of an Azerbaijani scientist. Vagif muallim actively participated in the public life of the AMU, in 1988-1991 he worked as deputy dean of the First Faculty of Medicine and Prevention, in 1992-1994 he was the chairman of the committee of the AMU trade union, in 1994-1995 he was vice-rector for general affairs, in 1996-2001 Vice-rector for Academic Affairs. He currently holds the post of head of the Department of Human Anatomy and Medical Terminology, is a member of the Big Scientific Council of AMU, and the chairman of the specialized dissertation council on morphology. Vagif muallim is also the chairman of the Public Association "Scientific Society of Anatomists, Histologists and Embryologists" of Azerbaijan, the founder and editor-in-chief of the new journal "Theoretical, Clinical and Experimental Morphology». Professor VB Shadlinsky has recently been appointed chief editor of one of the most prestigious journals published in Japan - Neurology and Neuroscience Reports, a member of the International Federation of Anatomical Associations. VB Shadlinsky is also a member of the editorial board of a number of scientific journals published in the republic: "Azerbaijan Medical Journal" of the Ministry of Health of the Republic of Azerbaijan, "Education" of the Ministry of Education of the Republic of Azerbaijan, "Health" of the Azerbaijan Medical University. He is also a member of the editorial board and editorial board of international journals: Journal of Neuroendocrinology Research (USA), Archiv Euromedica (Germany), Neurology and Neuroscience

Reports (Japan), Morphology, Morphological Sheets, "Medical Bulletin of Bashkortostan", "Anatomy and Histopathology" (Russia), "Experimental and Clinical Medici" (Georgia).

Currently Professor V.B.Shadlinsky and outside our homeland with dignity represents the country in scientific events - the United States, the Russian Federation, Turkey, Israel, Germany, Italy, France, Hungary, Bulgaria and other countries. Over the years, Professor VB Shadlinsky was elected a full member of the Russian Academy of Sciences, the European Academy of Natural Sciences, the International Academy of Turkic Studies.

In addition, he was awarded the Order of Hippocrates of the 1st degree, the gold medal of the International Academy of Sciences of the Turkic World, the silver medal of Albert Schweitzer of the Presidium of the European Academy of Natural Sciences, the diploma "Honorary Scientist of Europe" for his invaluable contribution to science and the Robert Koch medal. The public of the republic is well aware of V.B Shadlinsky due to his active public position. This is evidenced by his frequent appearances on television and radio, interviews on the pages of print media.

The civic position of the professor was clearly manifested during the "Karabakh crisis". He repeatedly traveled to the frontline regions, organized the transfer of humanitarian aid to the population. VB Shadlinsky also actively participated in the creation of the New Azerbaijan Party, and is one of its active members. Vagif Muallim can rightfully be considered the happiest person. First of all, he was a trusted representative of the national leader Heydar Aliyev in the 1998 presidential election. In 2000, by order of the national leader, he was awarded the honorary title "Honored Doctor of the Republic", and in 2010, by order of the President of Independent Azerbaijan Ilham Aliyev, the honorary title "Honored Scientist".

It is said that when a person is responsible for every word that he writes, he ultimately fully expresses his thought. With the same sense of responsibility, I tried to discover Vagif Muallim and present to you a part of what I know about him. On behalf of the staff of the Department of Human Anatomy and Medical Terminology of AMU I cordially congratulate our beloved teacher, public figure, head of the Department of Human Anatomy and Medical Terminology of Azerbaijan Medical University, academician of the Russian Academy of Sciences, Doctor of Medical Sciences, Honored Scientist, Professor Vagif Bilas oglu Shadlinsky with 80 the anniversary, the 50th anniversary of scientific and pedagogical activity, the 25th anniversary of the leadership of the department, I wish him a long and healthy life, a clear mind, success in research and teaching activities and teaching and educating the younger generation.

*Professor of the Department of
Human anatomy and Terminology of
Azerbaijan Medical University,
Doctor of Medical Sciences Aghasamid Isaev*

ТОРЖЕСТВО 80 ЛЕТИЯ

На днях с большим размахом будет отмечен 80-летний юбилей, 50-летие научно-педагогической деятельности и 25-летие руководства кафедрой анатомии человека, общественного деятеля, действительного члена Российской Академии наук, заслуженного деятеля науки, доктора медицинских наук, профессора Вагифа Билас оглы Шадлинского

Мастер поэзии, гений слова и высоко ценивший слово М.Физули писал: «Наука - это система знаний, которая действительно ведет к правде, истине». Профессор Вагиф Шадлинский является одним из тех, кто предан этой системе знаний в настоящем смысле этого слова. И Вагиф муаллим, как отметил великий русский ученый Ландау, один из тех, кто зарабатывает, используя массовость источника науки путем долгих напряженных исследований.

Все что я читал, видел и слышал до сегодняшнего дня, позволяет мне сделать вывод, что самые мудрые личности - это люди, посвятившие жизнь будущему народу, а свою деятельность – развитию Родины.

С большой гордостью хочу отметить, что заслуженный деятель науки, доктор медицинских наук, профессор Вагиф Шадлинский 50 лет своей жизни посвятил прививанию студентам научных знаний, подготовке достойных медицинских кадров, формированию будущих врачей с высокой моралью. Он – один из тех, кто своим пером, знаниями и любовью в сердце шел к цели подготовить настоящих врачей.

Позвольте рассказать вам об интеллигентном ученом и благородном человеке. Вагиф Шадлинский родился 24 января 1940 года в семье Шадлинских в Ведибасарском районе Западного Азербайджана. Не зря говорят, славный путь жизни человека начинается с воспитания, учебы, стараний, школы труда. Молодой Вагиф, получивший воспитание в духе любви к труду, науке, образованию, уважения к старшему поколению в семье интеллигентного и уважае-

мого в республике Биласа муаллима.

В 1963 году поступает на факультет стоматологии Азербайджанского государственного медицинского института имени Н.Нариманова.

Его бесконечное увлечение наукой и общественной работой не остается незамеченным руководством Института, и он еще будучи студентом, избирается председателем студенческого комитета профсоюзов. В 1968 году Шадлинский окончил институт с отличием, после этого работал стоматологом на кафедре терапевтической стоматологии до 1970 года. Однако безудержный интерес к анатомии в 1970 году привел его на кафедру анатомии человека.

Обогащая человеческую жизнь хорошими делами – наукой, которая считается самой высокой ценностью, обогащается и развивается сама жизнь. Глубоко осознавая их суть, М.Ш.Вазех писал: «Человек – украшение человечества, наука – ценность духовности человека. Чем больше сближаются эти два богатства и идеи, тем больше они освещают окружающий мир». Глядя на эти реалии, видишь, как свет науки горит еще ярче в руках ученых.

Один из тех, кто дает свет и исцеление умам, сердцам – Вагиф муаллим. Это гражданин в истинном смысле этого слова, завоевавший титул Человека как награду от Бога. Вагиф муаллим считает одним из приоритетных направлений своей научно-педагогической деятельности воспитание подрастающего поколения, подготовку высококвалифицированных кадров, активное участие в общественной жизни нашей республики и медицинского университета.

Мудрецы сказали: если солнце своими лучами рушит тьму и дает свет миру, то и частицы интеллекта разрушают тьму науки, рассеивая свет человечеству. Ученые также являются солнцем земли. Таким же светлым интеллектом обладает и Вагиф муаллим.

В результате упорного и длительного труда в 1982 году он защитил кандидатскую диссертацию на тему «Топография и внутривисцеральное строение подглазничного и нижнего альвеолярного нерва человека», заложил новое научное направление для десятков анатомов и стоматологов. Те, кто хорошо знаком с ним, знают, что он никогда не довольствуется своими успехами и считает моральным долгом оказывать безвозмездную помощь окружающим, тем, кто горит желанием писать и создавать.

Одной из похвальных черт Вагифа муаллима является то, что он думает не только о сегодняшнем дне, но и о будущем. Он ищет среди сегодняшних студентов и молодых врачей завтрашних анатомов, и с этой целью уделяет особое внимание развитию студенческого научного общества и условиям, которые создаются для резидентов приходящих на кафедру с целью ротации.

Наглядным примером перечисленного является то, что ежегодно год на кафедре проводятся конференции студенческого научного общества, выходят учебные пособия для резидентов.

Следует также отметить, что специалисты по анатомии Московского медицинского университета № 1 им.Сеченова высоко оценили пособие, изданное для резидентов русского сектора под руководством профессора В.Б. Шадлинского и при соавторстве профессора А.Б.Исаева, профессора Б.М.Гусейнова и доцента Ш.И. Гасимова.

В 2016 году проф. В.Б. Шадлинский обратился с рекомендательным письмом к

ректору АМУ профессору Г.Ч.Герайбейли с вопросом необходимости включения в государственный реестр музеев учебного музея, являющегося составной частью истории нашей кафедры и богатого редкими препаратами и археологическими находками. В результате этого, 1 марта 2017 года Учебный Музей кафедры анатомии человека Азербайджанского медицинского университета был включен в реестр официальных музеев Министерства культуры и туризма Азербайджанской Республики, функционирующих на общественных началах.

В такие моменты вспоминается одна мудрость: «Самое большое горе в мире - это бездействие. Человек не должен сидеть без дела, он должен проявлять себя в любой сфере». Вагиф муаллим тоже из числа тех, кто не любит бездействовать.

Поэтому, оценивая важность совместной деятельности ученых в области морфологии, в 2018 году он обратился к министру здравоохранения Азербайджанской Республики профессору О.К. Ширалиеву и ректору АМУ профессору Г.Ч. Герайбейли по поводу создания Общественного объединения «Научное общество анатомов, гистологов и эмбриологов» и издания при нем журнала теоретической, клинической и экспериментальной морфологии.

В кратчайшие сроки, благодаря усилиям министра здравоохранения профессора О.К.Ширалиева и ректора, профессора Г.Ч.Герайбейли, это Объединение было зарегистрировано и утверждено в Министерстве юстиции Азербайджанской Республики, что позволило учредить журнал теоретической, клинической и экспериментальной морфологии.

Одним из вопросов, которые беспокоили профессора В.Шадлинского, была реконструкция подвала кафедры. В связи с этим, летом 2018 года, на основании его представления, при согласии министра

здравоохранения профессора О.К.Ширалиева и ректора АМУ профессора Г.Ч.Герайбейли, в комнатах, находящихся в подвале кафедры, была проведена реконструкция с использованием новейших технологий, комнаты были отремонтированы, оснащены на уровне современных учебных классов. В настоящее время в этом подвале функционируют лекционный зал на 80 человек, секционные комнаты, научно-исследовательские лаборатории. После распада СССР в 1991 году, между школой морфологии Азербайджана и нынешними странами СНГ, научные связи были почти прерваны. О восстановлении этой связи мечтали анатомы, гистологи и эмбриологи нашей независимой республики, а также биологи, занимающиеся научно-педагогической деятельностью в Баку, Нахчыване и Гяндже. Такую миссию мог взять на себя только Вагиф муаллим. С чувством гордости следует отметить, что профессор В.Б. Шадлинский выступил с личной инициативой о восстановлении старых связей, и постепенно смог развить их на высоком уровне не только на пространстве СНГ, но и в США, Турции, Израиле, Болгарии, Румынии, Испании и других странах.

Благодаря его напряженной работе, на конференциях в честь 90, 100, 110 - летнего юбилеев заслуженного деятеля науки К.А.Балакишиева, 80-летия кафедры морфологии, 80-летия профессора Г.А. Гаджиева, 80-летия профессора Р.А. Аскерова с участием ученых из России, Германии, Турции и Грузии, эти мероприятия получили статус международных. На научных форумах международного уровня он проводит обсуждения по научной и организационной сферам с видными учеными школы морфологии, приглашает их на кафедру. Пришедшие на кафедру гости после знакомства с организацией обучения, научно-исследовательскими лабораториями, музеями анатомии, не смогли уйти, не написав сердечных

пожеланий.

За 25 лет работы заведующим кафедрой он вырастил 7 докторов медицинских наук, 22 доктора философии по медицине. В настоящее время на кафедре успешно продолжают диссертационную работу 2 доктора медицинских наук, 5 докторов философии. Увидели свет 20 его монографий, 32 учебника, 28 учебных и учебно-методических пособий по различным областям анатомической науки, около 600 научных трудов. До 500 зарубежных ученых ссылаются на научные труды азербайджанского ученого. Вагиф муаллим активно участвовал в общественной жизни АМУ, в 1988-1991 годах работал заместителем декана I лечебно-профилактического факультета, в 1992-1994 годах - председателем комитета профсоюза АМУ, в 1994-1995 годах - проректором по общим делам, в 1996-2001 годах проректором по учебной работе. В настоящее время занимает должность заведующего кафедрой анатомии человека и медицинской терминологии, является членом Большого Научного Совета АМУ, председателем специализированного диссертационного совета по морфологии. Вагиф муаллим также является председателем Общественного объединения «Научное общество анатомов, гистологов и эмбриологов» Азербайджана, основатель и главный редактор нового журнала «Теоретическая, клиническая и экспериментальная морфология». Профессор В.Б.Шадлинский недавно был назначен шеф-редактором одного из престижных журналов, издаваемых в Японии – «Neurology and Neuroscience Re-ports», членом Международной Федерации ассоциаций анатомов.

В.Б. Шадлинский также является членом редакционного совета ряда научных журналов, издаваемых в республике: «Азербайджанский медицинский журнал» Министерства здравоохранения Азербайджанской Республики, «Образование» Ми-

нистерства образования Азербайджанской Республики, «Здоровье» Азербайджанского Медицинского Университета. Также он является членом редакционного совета и редакции журналов, издаваемых за рубежом: «Journal of Neuroendocrinology Research» (США), «Archiv Euromedica» (Германия), «Neurology and Neuroscience Reports» (Япония), «Морфология», «Морфологические ведомости», «Медицинский вестник Башкортостана», «Анатомия и гистопатология» (Россия), «Экспериментальная и клиническая медицина» (Грузия).

В настоящее время профессор В.Б.Шадлинский и за пределами нашей Родины достойно представляет страну на научных мероприятиях - в Соединенных Штатах Америки, Российской Федерации, Турции, Израиле, Германии, Италии, Франции, Венгрии, Болгарии и других странах. Профессор В.Б.Шадлинский в разные годы избирался действительным членом Российской Академии наук, Европейской Академии Естественных Наук, Международной Академии наук исследований тюркского мира.

Кроме того, Международным наградным союзом ООН награжден орденом Гиппократы I степени, золотой медалью Международной Академии наук исследований тюркского мира, серебряной медалью Альберта Швейцера президиума Европейской Академии Естественных Наук, дипломом «Почетный ученый Европы» за неоценимый вклад в области науки и медалью Роберта Коха. Общество республики хорошо знает о В.Б. Шадлинском благодаря его активной общественной позиции. Об этом свидетельствуют его частые выступления на телевидении и радио, интервью на страницах печатных изданий.

Гражданская позиция профессора ярко проявилась и в период «Карабахского кризиса». Он неоднократно ехал в приф-

ронтные регионы, организовывал передачу гуманитарной помощи населению. В.Б.Шадлинский также активно участвовал в создании Партии «Ени Азербайджан», и является одним из активных ее членов. Вагифа муаллима по праву можно считать самым счастливым человеком. В первую очередь, он являлся доверенным представителем общенационального лидера Гей-дара Алиева на президентских выборах в 1998 году. В 2000 году по распоряжению общенационального лидера, ему было присвоено почетное звание «Заслуженный врач республики», а в 2010-м году, по распоряжению президента независимого Азербайджана Ильхама Алиева - почетное звание «Заслуженный деятель наук».

От имени коллектива кафедры анатомии человека и медицинской терминологии АМУ сердечно поздравляю нашего любимого учителя, общественного деятеля, заведующего кафедрой анатомии человека и медицинской терминологии Азербайджанского Медицинского университета, академика Российской Академии наук, доктора медицинских наук, заслуженного научного деятеля, профессора Вагифа Билас оглы Шадлинского с 80-летием, 50-летием научно-педагогической деятельности, 25-летним юбилеем руководства кафедрой, желаю ему долгой и здоровой жизни, ясного ума, успехов в научно-педагогической деятельности и преподавании и воспитании молодого поколения.

Профессор кафедры анатомии человека и медицинской терминологии Азербайджанского медицинского университета, доктор медицинских наук Агасамид Исаев